Dosar nr. 2-15321/20

H O T Ă R Â R E
ÎN NUMELE LEGII

17 aprilie 2025 mun.*****

Judecătoria ***** (sediul Centru)
în componenţă:
Judecător, preşedinte de şedinţă - Potînga Iurie
Grefier - Chiosa Marina, Lucinschi Cristina, Zamfir Felicia, Ciobanu Constantin

a judecat în şedinţă de judecată publică cauza civilă la acţiunea formulată de ***** împotriva lui *****cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației denigratoare și compensarea cheltuielilor de judecată - și -

A C O N S T A T A T :

I Aspecte de procedură.

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei *****, sediul Centru la data de 19.08.2020, reclamanta ***** a chemat în judecată, în contradictoriu, pârâtul *****privind apărarea onoarei și demnității și reputației profesionale, precum şi a vieţii private şi de familie, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-94).

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza art.8, 10 CEDO, art. 2, 7, 10 alin.(1), 11 alin.(1), 17-19 , 22, 24, 26 şi 29-33 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 di 23 aprilie 2010, art.art. 82, 94, 166, 167 C.proc.civ.

Cererea înaintată a fost timbrată cu taxă de stat în mărime totală de 350,00 lei, fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului nr.*****din 19.08.2020 și nr*****din 08.09.2020(f.d.13, 16).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 08.09.2020, emisă în cadrul actelor preliminare, cererea nominalizată a fost primită în procedură contencioasă în ordine generală cu fixarea termenului de judecată (f.d.18)

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 04.04.2022 s-a dispus suspendarea procesului până la soluționarea definitivă a dosarului penal nr. *****(f.d 63).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 07.09.2023 s-a dispus reluarea procesului în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată de ***** împotriva *****(f.d 82).

II. În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare :

Pârâtul *****nu a depus în întâmpinarea cererii înaintate referință prin care să-și expună poziția sa în formă scrisă.

III. Soluționarea cererii.

La data de 17 aprilie 2025 instanța a soluționat cauza și a adoptat dispozitivul hotărârii, prin care a respins acţiunea formulată de ***** împotriva lui *****cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației denigratoare și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată(f.d.195).

IV. Calea de atac formulată în cauză.

Împotriva dispozitivului hotărârii din data de 17 aprilie 2025 de către reclamanta ***** a fost promovată cererea de apel, înregistrată în data de 02.05.2025, transmisă completului de judecată de către secretariatul instanței și recepționată de grefă la data de 08.05.2025, care ulterior a fost transmisă

nemijlocit către judecător fiind recepționată la aceeași dată, motiv pentru care, în temeiul prevederilor art.236 din Codul de procedură civilă al RM, instanța, a întocmit în termen hotărârea integrală.

V. Argumentele părților.

Reclamanta ***** în motivarea acțiunii a invocat, că la data de 15.07.2020, i-a devenit cunoscut faptul postării de către avocatul *****Igor pe rețeaua de socializare ***** (în comentariile făcute asupra ”live-ului” cet.Ostalep Valeriu) a următoarelor informaţii/fraze cu conţinut denaturat – ”Ce informaţii aveţi despre *****. Angajat SIS. Tatăl său este condamnat penal, iar ea e la SIS”, care aduc atingere onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale, precum şi a vieţii private şi de familie. De asemenea, solicitarea de a furniza informaţii, atentează la inviolabilitatea vieţii personale, de familie şi de serviciu. Menționează că la data de 20.07.2020, a expediat în adresa avocatului *****cererea prealabilă de soluționare a litigiului pe cale amiabilă , care a fost recepționată la data de 23.07.2020. A arătat că în cerere a solicitat stoparea acţiunilor ce atentează la inviolabilitatea ei ca cetăţean şi ofiţer SIS, acţiuni care sunt realizate într-un singur scop de a obţine informaţii ce i-ar permite în continuare să o intimideze, hărțuiască, defăimeze doar pentru faptul că și-a exercitat atribuţiile funcţionale în conformitate cu fişa de post şi legislaţia în vigoare. Dezmințirea informaţiilor ce-i lezează demnitatea, onoarea şi reputaţia profesională şi anume că tatăl ei este condamnat penal, iar ea activează la SIS, în modul cum au fost plasate cu achitarea prejudiciului moral. Astfel la data de 10.08.2020, a recepţionat referinţa la cererea prealabilă a avocatului *****din 28.07.2020, prin care avocatul *****a relatat următoarele:ă confirmă că Savin I.G. este condamnat penal, necătînd la ceea că a fost absolvit de răspundere penală; de aceea a reiterat că reclamanta duce în eroare instanţa prin cereri declarative care se contrazic și îl intimidează, hărțuiește și defăimează. Nu va stopa acţiunile sale şi nu va face dezmințirea informaţiilor postate; cererea de achitare a prejudiciului moral pentru răspândirea informaţiilor denaturate şi defăimătoare a respins-o.

Consideră că informaţiile postate de avocatul *****pe rețeaua de socializare***** cu privire la tatăl ei Savin Ion sunt denaturate şi nu reflectă adevărata decizie a instanţei. Menţiunile făcute de avocat, că tatăl ei Savin Ion este condamnat penal, fără a reflecta că acesta în final a fost amendat, a fost privat de dreptului de exercita funcţii de conducere şi mai mult ca atât că a fost absolvit de pedeapsa stabilită, are ca scop agravarea situaţiei vis-a-vis de tatăl ei şi astfel aducerea într-o lumină mai defavorabilă personalitatea ei în coraport cu activitatea profesată.

S-a referit la prev. art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr.64 di 23 aprilie 2010 potrvit cărora, persoanele care nu reprezintă autorităţile publice şi nu pot influenţa în niciun fel derularea procesului intentat, inclusiv mass-media, au dreptul să-şi exprime opinia privind vinovăţia unei persoane cu condiţia ca: faptele pe care se bazează comentariile privind vinovăţia unei persoane şi calitatea procesuală a acesteia să fie expuse cu precizie. Consideră că este o situaţie intimidată şi acţiunile avocatului *****cu privire la colectarea informaţiei despre ea şi membrii familiei ei. La fel s-a referit și la disp.art. 61 alin. (4) din Legea nr. 170 din 19.07.2007 privind statutul ofiţerului de informaţii şi securitate potrivit cărora personalitatea ofiţerului de informaţii este inviolabilă. împiedicarea lui de a-şi îndeplini obligaţiile de serviciu, atingerea demnităţii şi onoarei, opunerea de rezistenţă, ameninţarea, uzul de violenţă, atentatul la viaţa, la sănătatea şi la bunurile lui şi ale membrilor săi de familie atrag răspunderea prevăzută de lege. Art. 64 alin. (1) şi alin. (2) din Legea nr. 170 din 19.07.2007 privind statutul ofiţerului de informaţii şi securitate, prevede că datele despre identitatea şi calitatea ofiţerului de informaţii constituie secret de stat. Autorităţile publice, persoanele fizice şi juridice cărora le-au devenit cunoscute datele despre identitatea şi calitatea ofiţerului de informaţii sunt obligate să protejeze secretul lor. La fel a invocat și art. 8 alin. (1) CEDO, care stipulează că orice persoană are dreptul la respectarea vieţii sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenţei sale.

Susține că răspândirea informaţiilor respective afectează onoarea, demnitate şi reputaţia personală a reclamantei.

Cere *reclamanta* *****, recunoaşterea frazei „Tatăl său e condamnat penal, iar ea e la SIS”, ca fiind cu conţinut denaturat, fără substrat factologic suficient şi care arc menirea de a agrava situaţia vizavi de tatăl meu şi astfel de a aduce într-o lumină mai defavorabilă personalitatea mea în coraport cu activitatea profesată, iar în consecinţă lezarea demnităţii, onoarei şi reputaţiei profesionale; recunoaşterea

frazei „Ce informaţii aveţi despre *****. Angajat SIS" ca fiind amestec la viaţa personală, de familie şi de serviciu, fapt prin ce se încalcă dreptul la inviolabilitatea vieţii personale, de familie şi de serviciu; obligarea avocatului *****aducerea scuzelor publice în modul în care expresiile au fost plasate, precum și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 350,00 lei.

Pârâtul *****în faza pledoarii a obiectat împotriva acțiunii formulate solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată. A invocat în speță, informaţia este veridică, fiind întemeiată pe o hotărâre irevocabilă de condamnare a lui Savin Ion şi o hotărâre irevocabilă a Curţii Supreme de Justiţie, prin care Savin Ion a avut câştig de cauză; informaţia nu face persoana identificabilă, nefiind indicat numele şi nici nu este defăimătoare. În acelaşi timp pârâtul a evidenţiat că, reclamanta la acel moment era angajată al SIS, astfel avea calitatea de persoană publică. Consideră că, în speţă, nu au fost întrunite condiţiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezminţire, or, art. 24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, reglementează expres că reclamanta trebuie să dovedească că pârâtul a răspândit informaţia şi ea constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă, motiv din care acţiunea reclamantei urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Reieşind din cele expuse, susține că, materialele dosarului în litigiu nu conţin argumente sau probe ce ar certifica faptul că declaraţiile pârâtului poartă un caracter defăimător sau careva probe sau înscrisuri, din conţinutul cărora să reiese dreptul reclamantei pretins încălcat, şi care ar justifica pretenţiile înaintate.

Reclamanta ***** a fost prezentă la termenele de judecată în toate fazele ale procesului unde a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate și s-a expus poziția de admitere integrală a acțiunii formulate.

Pârâtul *****fiind citat legal nu s-a prezentat la toate termenele de judecată din care considerente instanța a dispus judecarea cauzei în fond în lipsa acestuia. Ultimul s-a prezentat doar în faza pledoarii unde a negat acțiunea formulată și a cerut respingerea ei ca neîntemeiată.

VI. Soluția, considerentele și aprecierea instanței:

Analizând actele și lucrările dosarului, audiind lămuririle participanților la proces, cercetând probele atașate la dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată reţine următoarele:

În drept, instanța reține, potrivit prevederilor art.5 alin. (1) C.poc.civ., orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 32 din Constituţia Republicii Moldova, oricărui cetăţean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Sunt interzise şi pedepsite prin lege contestarea şi defăimarea statului şi a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură naţională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violenţă publică, precum şi alte manifestări ce atentează la regimul constituţional.

Astfel, instanţa de judecată reţine că libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esenţiale ale societăţii democratice care asigură dezvoltarea ei şi autorealizarea fiecărei persoane (Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Conform art.1 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum şi un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie ale persoanei.

Conform art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, prin defăimare se înțelege răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); informație - orice expunere de fapt, opinie sau

idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine.

Totodată, conform art. 3 alin. (1) - (4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei.

De asemenea, în corespundere cu dispozițiile art. 7 alin. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Se retine și dispozițiile art. 7 alin. (2) - (7) al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare stipulează, că persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Totodată, persoana lezată prin răspândirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii: a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Prin urmare, prevederile art. 7 din Legea sus menționată, diferențiază trei tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale: răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; răspândirea judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; injuria.

Potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, interesul public este definit ca fiind interes al societăţii (şi nu simpla curiozitate a indivizilor) fată de evenimentele ce ţin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau faţă de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societăţii sau al unei părţi a ei.

Conform art.6 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnităţii sau reputaţiei profesionale nu poate prevala asupra libertăţii publicului de a primi informaţii de interes public.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) şi (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul de a critica statul şi autorităţile publice. Persoanele care exercită funcţii publice pot fi supuse criticii, iar acţiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce priveşte modul în care şi-au exercitat sau îşi exercită atribuţiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparenţa şi exercitarea responsabilă a atribuţiilor lor.

Conform art. 24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010, reclamantul trebuie să dovedească că pârâtul a răspândit informaţia, că informaţia îl vizează şi este defăimătoare, că informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă, sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient, existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat. Pârâtul trebuie să dovedească următoarele că informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant, că informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient, că la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient, informaţia răspîndită este de interes public.

În cazurile ce vizează restrîngerea libertăţii de exprimare, refuzul pîrîtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acţiunii. Libertatea de exprimare este consfinţită şi de art. 10 din Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept

include libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere.

Art. 10 din Convenţie se aplică nu doar în cazul „informaţiilor" sau „ideilor" inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferenţă, ci şi în cazul informaţiilor şi ideilor care şochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populaţie. Acestea sunt cerinţele pluralismului, ale toleranţei şi ale gândirii libere, fără de care nu poate exista o „societate democratică". Aceasta înseamnă că orice „formalitate", „condiţie", „restricţie" sau „penalitate" impusă în această privinţă trebuie să fie proporţională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

Potrivit art. 25 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.

În aceiași ordine de idei, prevederile legale citate supra, trebuie interpretate şi aplicate în concordanţă cu jurisprudenţa Curţii Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare este garantată şi de art.10 din Convenţia Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăţi, cu condiţia să respecte cerinţele prevăzute de Convenţie pentru valabilitatea lor.

Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrîngeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (…) protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora(...).

În fapt, instanţa a stabilit că la data de 19.08.2020 reclamanta ***** s-a adresat în instanţa de judecată împotriva pârâtului *****cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației și compensarea cheltuielilor de judecată invocând că că la data de 15.07.2020, i-a devenit cunoscut faptul postării de către avocatul *****Igor pe reţeaua de socializare ***** (în comentariile făcute asupra "live-ului" cet.Ostalep Valeriu) a următoarelor informaţii/fraze cu conţinut denaturat – "*Ce informaţii aveţi despre *****. Angajat SIS. Tatăl său este condamnat penal, iar ea e la SIS"*, care în opinia reclamantei îi aduc atingere onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale, precum şi a vieţii private şi de familie. Astfel la data de 20.07.2020, a expediat în adresa avocatului *****cererea prealabilă de soluționare a litigiului pe cale amiabilă , care a fost recepționată la data de 23.07.2020 și s-a solicitat stoparea acțiunilor ce atentează la inviolabilitatea ei ca cetăţean şi ofiţer SIS, dezmințirea informaţiilor ce-i lezează demnitatea, onoarea şi reputaţia profesională și anume că tatăl ei este condamnat penal, iar ea activează la SIS, în modul cum au fost plasate cu achitarea prejudiciului moral. Astfel la data de 10.08.2020, a recepționat referința la cererea prealabilă a avocatului *****din 28.07.2020, prin care avocatul *****a relatat următoarele:ă confirmă că Savin I.G. este condamnat penal, necătînd la ceea că a fost absolvit de răspundere penală; de aceea a reiterat că reclamanta duce în eroare instanţa prin cereri declarative care se contrazic și îl intimidează, hărțuiește și defăimează. Nu va stopa acțiunile sale şi nu va face dezmințirea informaţiilor postate; cererea de achitare a prejudiciului moral pentru răspândirea informaţiilor denaturate şi defăimătoare a respins-o. Ca urmare reclamanta ***** a intentat acțiune împotriva lui *****invocând că acesta ar fi publicat pe Facebook informații cu caracter denigrator referitor la ea și la tatăl ei, aducând atingere onoarei, demnității, reputației și vieții private. A solicitat: recunoașterea informațiilor ca fiind defăimătoare, dezmințirea acestora, scuze publice și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a prevalat de prevederile CEDO și Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare, invocând că: informația este falsă și afectează imaginea personală și profesională, este vizată ca ofițer SIS (informație care ar constitui secret de stat), au fost atinse drepturi fundamentale: demnitate, viață privată, reputație profesională. Pârâtul ***** a susținut că: informația are un fundament real: tatăl reclamantei a fost condamnat, chiar dacă ulterior a beneficiat de o soluție favorabilă (condamnarea a fost anulată/absolvit de pedeapsă), nu a menționat nume complet, astfel persoana nu este identificabilă, reclamanta era funcționar public – deci se încadrează în categoria persoanelor supuse controlului public, nefiind întrunit caracterul defăimător al informației.

În consecință, reieșind din motivele de fapt şi de drept, instanța de judecată a constatat că acțiunea formulată de reclamanta ***** este neîntemeiată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(3) C.proc.civ., fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) C.proc.civ., instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant. Acest text de lege, presupune limitarea la obiectul acţiunii depuse de reclamant şi la temeiurile invocate de acesta, atât în fapt cât şi în drept, în motivarea obiectului acţiunii constituit din aceste pretenţii.

Pentru a se pronunța, instanța de judecată a dat apreciere argumentelor reclamantei, precum și a obiecțiilor pârâtului în raport cu probele prezentate de către părți și administrate de către instanța de judecată.

Sub acest aspect, instanța reține că pentru a stabili dacă a fost defăimată onoarea, demnitatea și reputația profesională a părții reclamante în raport cu libertatea de exprimare a pîrîtului, prin prisma standardelor CtEDO urmează a fi supusă verificării prin procedura triplului test: - prevăzut de lege – ingerința este prevăzută de art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare; - scop legitim – protecția onoarei, demnității și reputației profesionale ai *****, prevăzut paragraful 2 al art.10 din Convenție; - și necesară într-o societate democratică.

Dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informaţiei” sau „ideilor” care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferenţă, dar şi celor care ofensează, şochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunităţii. (De Haes and Gijsels v. Belgium, hotărîre din 24 februarie 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 236, § 47).

În acest sens, instanța a apreciat că în speță nu sunt întrunite condițiile cumulative ale defăimării, prevăzute de art. 7 din Legea nr. 64/2010, după cum urmează: informația nu este dovedit a fi falsă în esență – chiar dacă condamnarea a fost anulată, a existat o decizie judecătorească anterioară, deci mențiunea are substrat factologic; nu are caracter defăimător evident, în contextul în care reclamanta este funcționar public, iar în raport cu funcția sa există un interes public legitim de verificare; nu este probat impactul asupra reputației – nu s-a demonstrat un prejudiciu moral concret, nici faptul că afirmația ar fi condus la o lezare directă, gravă și demonstrabilă a demnității sau activității profesionale. Instnța notează că libertatea de exprimare are prioritate în contextul interesului public, potrivit art. 6 din Legea nr. 64/2010 – dacă subiectul este de interes public (funcționar de stat), critica și opiniile chiar incomode sunt protejate.

Astfel se reține că declarațiile invocate de reclamantă au fost expuse de către pârât în contextul, ce se referă la: existența unei minime baze factuale, preexistența circulaţiei în spaţiul public a informaţiei incriminate, fiind vorba de o persoană publică, precum și gradul de toleranţă în privinţa persoanelor publice și proporţionalitatea ingerinţei, în circumstanțele deținerii de către reclamant a statutului de persoană publică, precum şi esenţa subiectului vizat, reprezintă un interes public în sensul definit de Lege, fiind evident că calitatea reclamantului, ce-i impune un grad de pacienţă mai ridicat, oferă părții pârâte dreptul de a-şi expune propria opinia asupra subiectului discutat. Or, din comentariul făcut reiese indubitabil că acesta a dat suficiente indicii ce denotă că expunerile sale, ce constituie obiectul prezentului proces, vizează propria opinie şi nu se încadrează nici în categoria de fapte, nici de judecăţi de valoare fără substrat factologic suficient.

Ţinând seama de specificul faptei ilicite reclamate - atingerea onoarei, demnităţii şi reputațieie profesionale ale reclamantului prin informaţii denigratoare, defăimătoare aduse de pârât în spaţiul public, cu depăşirea libertăţii de exprimare – că a existat o bază factuală minimă pentru a se trage concluzia că pârâtul a acţionat cu bună-credinţă şi că, în prezenţa acestor repere este înlăturat caracterul ilicit al faptei.

Sesizând în mod corect particularitatea faptei ilicite în această materie, în care conduita vătămătoare reclamată este dedusă din modalitatea în care a fost exercitată libertatea de exprimare, instanţa face trimitere şi la dispoziţiile din legea fundamentală (art. 43 Constituţie) şi, de asemenea, la art.

10 CEDO, arătând că, deşi este vorba despre o libertate fundamentală, garantată ca atare, în acelaşi timp, ea nu are caracter absolut, ci cunoaşte limitări (respectiv, îndatoriri şi responsabilităţi), în aşa fel încât prin exerciţiul acestui drept să nu fie adusă atingere drepturilor şi libertăţilor altor persoane.

În acest sens, s-a constatat că, pentru a fi justificată restrângerea libertăţii de exprimare, este necesar ca măsura să fie necesară într-o societate democratică, adică să corespundă unei nevoi sociale imperioase şi pe de altă parte, ca cel care transmite informaţii să acţioneze cu bună-credinţă, bazându-se pe dovezi credibile atunci când afirmaţiile sunt referitoare la fapte materiale determinate şi, chiar şi atunci când emite judecăţi de valoare, ele să se fundamenteze pe nişte fapte adevărate sau să fie susţinute de o argumentare logică a autorului.

Evaluând probele administrate în cauză, făcând distincţia necesară între imputaţia factuală şi judecăţile de valoare legate de activitatea profesională a reclamantului, instanţa a constatat că a existat o bază factuală minimă, ceea ce a impus şi consecinţa atitudinii subiective, cu care a acţionat pârâtul, aceea a bunei-credinţe.

În conformitate cu art. 123 alin. (6) C.proc.civ., faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Astfel în cadrul dezbaterilor și cercetării judecătorești s-a constatat că niciuna dintre afirmaţiile făcute de pârât la adresa reclamantei nu a vizat aspecte din viaţa privată a acesteia, ci au vizat exclusiv calitatea sa de funcționar public. Tot în acest context, partea reclamanta în temeiul art.123 alin. (6) C.proc.civ nu a obiectat asupra faptelor că întradevăr prin sentinţa judecătoriei *****din ***** tatăl reclamantei ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) CP (neglijenţă în serviciu) şi art. 244 alin. (1) CP (evaziune fiscală). Potrivit art. 84 CP a fost stabilită pedeapsă definitivă amendă în mărime de 1 000 u.c. cu privarea dreptului de a ocupa funcţii de conducere pe un termen de 3 ani, iar conform art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a X-a de la adoptarea Constituţiei Republicii Moldova inculpatul a fost absolvit de pedeapsa stabilită. Procesul penal pentru comiterea infracţiunii prevăzute la art. *****(red. 1961) a fost încetat (f.d.41-42).

Prin urmare, la determinarea caracterului defăimător al informaţiei, instanța va ține cont că unele informaţii pot fi calificate atât ca defăimătoare, cât şi lipsite de acest caracter în funcţie de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă, de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informaţia, or „Defăimarea” este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuţioasă, analiza riguroasă a argumentelor părţilor, iar în cazul existenţei unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informaţiei, situaţia se va interpreta împotriva restricţionării libertăţii de exprimare conform art.25 alin. (6) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010.

Astfel, instanța atestă indubitabil lipsa temeiurilor de a obliga pârâtul la dezmințirea cărorva informații ce se conțin în comentariile textuale din data de 15.07.2020, deoarece lipsește condiția stabilită la art. 7 alin. (2) lit. a) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010.

În consecinţă, potrivit celor expuse anterior, existenţa unei baze factuale minimale, atât pentru imputaţiile unor fapte materiale, cât şi pentru judecăţile de valoare, denotă o atitudine subiectivă a pârâtului caracterizată de bună-credinţă – subordonată scopului principal al informării, iar nu al defăimării sau discreditării – ceea ce îl scoate pe acesta din sfera ilicitului civil şi, în mod corespunzător, din aceea a răspunderii civile delictuale. Faptul că reclamantul apreciază că este defăimătoare informațiile răspândite, nu presupune în mod automat, o depăşire a limitelor impuse de art.10 CEDO, câtă vreme această calitate a rezultat dintr-un caz penal, nefiind o simplă judecată de valoare. Aceasta înseamnă că, deşi a existat o inexactitate a informaţiei, ea nu a fost total lipsită de bază factuală minimă, ceea ce este relevant în abordarea atitudinii subiective.

Instanţa de judecată notează că reclamanta a explicat în şedinţa de judecată că, a avut loc răspândirea unor informaţii false, iar în opoziţie cu aceasta, pârâtul în pledoarii a susţinut că, cele expuse sunt judecăţi de valoare cu un suficient substrat factologic, informaţia răspândită fiind veridică, totodată remarcând şi faptul că reclamanta, la acel moment, era angajata SIS, deci fiind o persoană publică.

În acest sens, instanţa reţine prevederile art. 9 alin. (1) şi (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64/2010, potrivit cărora, orice persoană are dreptul de a critica statul şi autorităţile publice. Statul şi autorităţile publice nu pot intenta acţiuni cu privire la defăimare. Statul şi autorităţile executive şi legislative nu sînt protejate de legea penală sau contravenţională împotriva declaraţiilor defăimătoare.

Astfel, persoanele care exercită funcţii publice pot fi supuse criticii, iar acţiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce priveşte modul în care şi-au exercitat sau îşi exercită atribuţiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparenţa şi exercitarea responsabilă a atribuţiilor lor.

În contextul normei legale sus enunţate, instanţa ţine să remarce că art.9 subliniază în mod clar un drept larg de a critica statul, autorităţile publice şi persoanele care exercită funcţii publice. Se presupune că orice critică care ţine de stat şi autorităţile publice este de interes public, care are prioritate în orice circumstanţe, ceea ce motivează o prohibiţie generală a acţiunilor civile de defăimare şi parţială în ceea ce priveşte protecţia penală şi contravenţională.

Din acțiunea formulată și explicaţiile depuse în formă scrisă reclamanta a confirmat că este angajata Serviciului de Informaţii şi Securitate al RM,.

Astfel, iniţial instanţa urmează să stabilească statutul de persoană privată sau publică a reclamantei.

Potrivit art. 25 alin. (1) - (3) al aceleiaşi Legi, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de persoană privată sau publică se interpretează în favoarea acordării statutului de persoană publică. Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public. Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.

Dispoziţiile art. 2 al Legii sus-numite defineşte noţiunea de persoană publică ca persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziţiei sociale sau altor circumstanţe, trezeşte interesul public.

În acest context, instanţa reţine că, nu urmează a fi confundat statutul de persoană publică potrivit Legii cu privire la libertatea de exprimare cu noţiunile de funcţionar public, persoană publică, persoană cu funcţie de răspundere, persoana publică şi persoana cu funcţie de demnitate publică prevăzute de Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică şi Codul penal. Or, conţinutul statutului de persoană publică în sensul Legii cu privire la libertatea de exprimare este unul cu mult mai larg, fiind prezentă existenţa unei relaţii de întreg-parte în raport cu celelalte termene menţionate.

La caz, se reţine că persoanele “publice” trebuie să accepte ingerinţe în viaţa lor privată în mai mare măsură decât persoanele obişnuite şi gradul accesibil de cercetare mai atentă urmează să fie cu atât mai mare cu cât figura publică în cauză şi informaţia ce se dezvăluie sunt mai importante. O informaţie obţinută în locuri publice pune sub semnul întrebării caracterul privat al acesteia. O persoană publică are dreptul la protecţia reputaţiei, chiar atunci când el nu acţionează ca o persoană privată, dar cerinţele acestei protecţii trebuie să cedeze în faţa intereselor unei discuţii deschise. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi în privinţa unei persoane publice decât în cazul unei persoane private. Spre deosebire de ultimii, prima inevitabil şi cu bună ştiinţă se lasă deschisă unei cercetări mai apropiate a cuvintelor şi comportamentului sau de către publicul larg, şi în consecinţă el trebuie să manifeste un grad sporit de toleranţă.

În circumstanţele expuse, reclamanta, care este reprezentanta Serviciului de Informaţii şi Securitate, fiind persoană cu funcţie publică, trebuie să fie cu mult mai tolerantă la criticile aduse în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice şi a persoanelor care ocupă funcţii publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

Urmare celor invocate supra, având în vedere funcţia reclamantei, care activează în calitate de reprezentant al unei instituţii de stat, cu trimitere la raţionamentele Curţii, instanţa de judecată consideră că informaţia răspândită de către pârât vizează nemijlocit activitatea reclamantei.

Or, conform art. 9 alin. (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcţii publice pot fi supuse criticii, iar acţiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce priveşte modul în care şi-au exercitat sau îşi exercită atribuţiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparenţa şi exercitarea responsabilă a atribuţiilor lor

Concluzii similare au fost expuse şi în cauza Wirtschafts-Trend ZeitschriftenVerlags GMBH vs. Austria, unde Curtea Europeană a Drepturilor Omului a indicat că limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

Curtea reaminteşte că limitele criticii admisibile în privinţa unui om politic, vizat în această calitate, sunt mai mari decât în privinţa unei simple persoane particulare: spre deosebire de al doilea, primul se expune în mod inevitabil şi conştient unui control atent al faptelor şi gesturilor sale atât din partea ziariştilor, cât şi din partea majorităţii cetăţenilor; în consecinţă, trebuie să arate mai multă toleranţă (Lingens împotriva Austriei, 8 iulie 1986, pct. 42, serie A nr. 103).

Acest principiu nu se aplică numai în cazul oamenilor politici, ci se extinde la orice persoană care poate fi calificată drept persoană publică, şi anume că, prin actele sale (Krone Verlag GmbH & Co. KG împotriva Austriei, nr. 34315/96, pct. 37, 26 februarie 2002; News Verlags GmbH & Co.KG împotriva Austriei, nr. 31457/96, pct. 54, CEDO 2000 I) sau chiar prin poziţia sa [Verlagsgruppe News GmbH împotriva Austriei (nr. 2), nr. 10520/02, pct. 36, 14 decembrie 2006], intră în sfera arenei publice.

Art. 10 § 2 din Convenţie subliniază că exercitarea libertăţii de exprimare cuprinde „îndatoriri şi responsabilităţi" care sunt valabile şi pentru public, chiar şi atunci când este vorba despre probleme de mare interes general. Aceste îndatoriri şi responsabilităţi pot avea o importanţă deosebită în cazul în care există riscul de a se aduce atingere reputaţiei unei persoane menţionate nominal şi de a fi încălcate „drepturile altora". Astfel, trebuie să existe motive specifice pentru a putea scuti publicul de obligaţia care îi revine de obicei de a verifica declaraţiile de fapt calomniatoare. În această privinţă, intră în special în joc natura şi gradul acuzaţiei în cauză, precum şi măsura în care publicul poate considera în mod rezonabil sursele sale ca fiind credibile în ceea ce priveşte susţinerile respective [(Pedersen şi Baadsgaard împotriva Danemarcei (MC), nr. 49017/99, pct. 78, CEDO 2004-XI, şi Tonsbergs Blad A.S. şi Haukom împotriva Norvegiei, nr. 510/04, pct. 89, CEDO 2007 III)].

De altfel, dreptul la protejarea reputației, fiind un element al vieții private, este un drept care intră în cadrul art. 8 din Convenţie (Chauvy şi alţii, citată anterior, pct. 70; Pfeifer, citată anterior, pct. 35; şi Polanco Torres şi Movilla Polanco împotriva Spaniei, nr. 34147/06, pct. 40, 21 septembrie 2010).

Subsecvent, instanţa mai reţine că pentru a fi invocat dreptul la respectarea vieții private conform art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atacul asupra reputației trebuie să atingă un nivel de gravitate care să prejudicieze în mod efectiv beneficiul acestui drept (a se vedea cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, pct. 64, 9 aprilie 2009).

Totodată, potrivit art. 24 din Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare, natura defăimătoare a informației nu se prezumă, ci reclamantul trebuie să dovedească cumulativ: răspândirea informației, faptul că informația îl vizează și este defăimătoare (sau că judecata de valoare exprimată nu are substrat factologic suficient), că informația este în esență falsă, precum și existența și cuantumul prejudiciului cauzat. În speță, aceste condiții cumulative nu sunt îndeplinite.

Mai mult, reclamanta a formulat pretenții și în legătură cu afirmații referitoare la tatăl său, însă nu deține calitate procesuală în această privință, întrucât nu este persoana în numele căreia s-ar putea formula cereri privind apărarea reputației acestuia. Astfel, această parte a cererii este inadmisibilă.

Din aceste considerente, reţinând că reclamanta nu a probat în modul impus de Lege întrunirea condiţiilor ce ar permite instanţei intervenţia în vederea protecţiei drepturilor pretins lezate ale acesteia, prin probele acumulate fiind probat că expunerile pârâtului nu afectează inadmisibil reclamanta, instanța conchide că partea pârâtă nu poate fi obligată de către instanţa de judecată de a dezminţi informaţia în modul solicitat de reclamantă.

Rezolvarea din punct de vedere juridic a conflictului între dreptul autorului de a comunica fapte şi idei şi dreptul părţii vătămate de a-şi vedea apărată onoarea, demnitatea și reputația profesională, instanţa conchide că acțiunea reclamantei privind dezminţirea declaraţiilor false şi defăimătoare este neîntemeiată

câtă vreme a rezultat că transmiterea în spaţiul public a informaţiilor incriminate a avut ca premisă o bază factuală suficientă (inexactitatea parţială regăsită nefiind de natură să o altereze în mod substanţial), atât în legătură cu materialitatea faptelor, cât şi în privinţa judecăţilor de valoare. Având în vedere cele expuse mai sus, instanța consideră necesar respingerea pretențiilor cu privire la dezmințirea informațiilor false şi defăimătoare ca nefondată.

Cât priveşte capetele de cereri invocate privind încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielilor judiciare, instanţa remarcă, că, reieşind din faptul că pretenţiile reclamantuui privind dezminţirea declaraţiilor false şi defăimătoare s-au respins ca fiind neîntemeiate, încasarea prejudiciului reprezintă o cerinţă subsecventă celei principale şi, prin urmare poartă soarta cerinţelor de bază, la fel urmând a fi respinse.

Reieşind din cele sus menţionate, analizând înscrisurile nominalizate în coroborare cu legislația care guvernează raportul juridic litigios, în cumul cu argumentele părţilor, instanţa consideră necesar a respinge acţiunea formulată de ***** împotriva lui *****cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.art. 238-242 C.proc.civ., instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge acțiunea formulată de ***** împotriva lui *****cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației denigratoare și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Centru, timp în care părțile pot solicita întocmirea hotărârii redactate integral.

Preşedintele şedinţei,
Judecător Potînga
Iurie